

IŠ VISO PASAULIO

- Vakar popiet Žem. Rūmuose pradėti debatai užsienių politikos klausimais. Pasakė kalbą min. pirm. Attlee, neseniai grįžęs iš Vašingtono, kur su prez. Trumenu ir Kanados min. pirm. W. King tarėsi atomo energijos ir kt. klausimais. Ministeris pabrėžė, kad atominė bomba yra naujausias ginklas, bet nepaskutinis. Pirmasis ir antrasis pasaulinis karas nebeturi pasikartoti, jei norima išnaikinti žmonijos civilizacijos. Visais laikais buvo atsisakyta nuo tam tikrų ginklų vartojimo, pvz., Didžiojo karo metu nuo dujų, bet vis dėlto tie ginklai pavartoti. Ir dabar taip atsitiktų. Atominė bomba išnaikintų milijonus žmonijos. Jungt. Taut. Organizacija yra instrumentas karui išvengti ir taikai išlaikyti, bet su sąlyga, jei visos tautos tuo instrumentu naudosis. Vašingtone iškeltos pasitikėjimo reikalavimai tarp tautų. Dalis pasaulio jau turi pasitikėjimo ir nusprendusi išlaikyti taiką. Tarp D. Britanijos ir jos kolonijų, taip pat tarp D. Britanijos ir JAV bei Kanados negali būti karo. Bet taip turi būti ir visur pasaulyje. Tos trys šalys ėmėsi paruošti programą dėl atomo energijos panaudojimo taikos tikslui. O ar tikslu išduoti atominės bombos paslaptį? Tas išradimas gali būti panaudojamas taikai ar karui. Jo gaminimo receptas gali būti išduotas, kada bus garantija dėl taikos. - Paskui paėmė žodį Edenas, savo kalboje pabrėždamas, jog nauji mokslo išradimai reikalauja reviduoti tautų teises. Jis pritarė Attlee mintims. Reikalinga esą tarp tautų pasitikėjimo. Dabar suga nepasitikėjimas tarp Tar. Rusijos iš vienos pusės ir D. Britanijos ir JAV iš kitos pusės. Bet manome, kad Rusijos sudaromos sutartys su savo kaimynais yra ne prieš mus, taip kaip Didž. Britanijos sutartys su savo kaimynais ne prieš rusus. Pagaidaujame su Rusija tokių santykių kaip D. Britanijos su JAV. Tikime, kad ~~kuris~~ uės. reik. min. Bevin pasistengs sušaukti naują užsienių reik. ministerių konferenciją, kuri duotų gerėsnų rezultatų už praėjusios konferencijos. - Šiandien debatuose kalbės užs. reik. min. Bevin.

- Rytoj Londone J. T. Organizacijos Parengiamosios Komisijos posėdis. Komisijon įeina 51 tauta iš priklausančių tai organizacijai narių. Ryt 11 val. atidarymas bus transliuojamas ir per radiją.

- Nūrnbergo teisme vakar amerikiečių prokurorai pateikė kaltinamąją medžiagą, iš kurios matyti kaip naciai jau nuo 1933 m. rengė samokslą karui. Dokumentų kaltinimams paremti esą apie 2500. Kaltinamosios medžiagos buvo surasta tiek, jog ją tekę net sunkvežimiais sugabenti į vietą. Ji buvusi surasta tiek, jog ją tekę net sunkvežimiais sugabenti į vietą. Ji buvusi paslėpta Bavarijos Alpėse, druskos kasyklose ir kitur. Ribbentropo korespondencija buvusi išmūryta vienoj senojo Bavarijos pilyje. - Streicher, kuris sėgęs, ir dar nesuimtas Bormann pripažinti teistais. Keitel ir Jodl teisme labai daug rašę, matyt, rašęsi smarkiai gintis.

- Amerikoje automobilių pramonės ir kitų darbininkų streikas plečiasi. Streikuoją apie 325.000 darbininkų. Reikalaujama 30% pakelti atlyginimą, tą reikalaujimą palaikančios ir prof. sąj. Anglų "Times" pažymi, kad streikas galės išaugti į didžiausią streiką, koks kada buvo žinomas Amerikos istorijoje.

- "Times", rašydamas apie Persijos įvykius, pabrėžia, kad jų priežastis - persų separatistų sąjūdis, kurie šiaurinę Persijos dalį, Azerbeidžaną, ten esančioms rusų iguloms pasyviei dėl tų įvykių laikantis, nori prijungti prie Tar. Rusijos. Laikraštis primena 1942 m. Persijos, Rusijos ir D. Britanijos susitarimą, kuriuo Persijai pripažintas integralitetas, suverenitetas ir politinė nepriklausomybė.

- Italijoje vyriausybės krizė. Liberalai prikiša Parri vyriausybei diktatoriškinį režimą, nes jis atsisakęs įleisti į kabinetą senesnio amžiaus žmones.

- Graikijoje Sofulio sudarytoją vyriausybę vakar prisiėmė regentes Da-

maskinos. Pats Demaskinos (atsistatydino. Tas atsistatydinimas turis sąryšio su karaliaus Jurgio protestu dėl monarchijos klausimo išsprendimo, kuris tautos susirinkimo stidėtas trojims metams.

- Kelkutoje įvyko susidūrimų tarp britų policijos ir vietos gyventojų. Esą 16 užmuštų, 125 sužeisti; taip pat sužeista 40 policininkų. Neramumo priežastis - iškeltas teismo procesas Indijos nac. armijos karininkams, kurie palaikė ryšius su japonais ir buvo kirstomi indų ekstremistų.

- Javoje iš olandų ir indonezų pasitarimų niekas neišeina. Batavijoje vėl neramumai.

Prancūzijos

- Užvakar Vašingtone užs. reik. ministerijos atstovės pareiškė, jog Vokietija turinti būti taip sutvarkyta, kad niekad iš jos Europai nekiltų pavojus. Dėl to Reino sritis reikalinga padaryti suverenine valstybe, o Ruhr sritis internacionalizuoti.

- Šiandien Prancūzijos naujasis vyr. kabinetas tarsis dėl darbo programos. Visų trijų partijų vedai esą patenkinti susitarimu. Paryžiuje manoma, kad tai būsianti stipri vyriausybė. Anglų spaudoje sveikina. ~~Anglų~~ "Times" rešo: Reprezentatyvi vyriausybė sudaryta. Buvo pavojus, dabar viskas kitiškai virto. Įgalinama vykdyti aiškią politiką. "Manchester Guardian": Čia daugelis sia muppelnes socialistų, nes jie staisakė eiti į koaliciją su komunistais. Viešintelis žmogus ~~Regis~~ dabar stovėti Prancūzijos priešaky, - de Gaulle.

- Redakciją iš Lietuvos yra pasiekęs S. m. spalio 18 d. "Tiesos" Nr. 238, kuriame tarp kitko rašoma, kad Lietuvos TSR Mokslų Akademijos etnografinis sektorius atlieka plėtų seniausių paminklų atkūrimo ir apsaugojimo darbą. Prof. Bigailiškio vedovaujame mokslininkų grupė per trumpą laiką paruošė spaudai lietuvių liaudies dainų rinkinį, kuriame nurodyti jų ryšiai su kaimyninių tautų melodijomis, etnografinį darbą apie Marcinkonių apylinkę. Prof. Slavėnas /Slaviūnas/ parašė darbą "Daugiabalsės lietuvių tautos dainos"; prof. Bigailiškui redaguojant, paruošta 20 straipsnių apie tautos medžioginę ir dvasinę kultūrą, apie archeologiją. Šiuo metu bendradarbių mokslininkė Ciurlionytė baigia ruošti knygą apie tautoską "Lietuvių tautos darbo dainos".

LAPKRIČIO 28 d.

Šiandien diena Lietuvos kariuomenės, kurios dvasią jaučias lietuvis, eidamas sunkiu tramtinio keliu. Kas, kad Lietuvos karys šiandien nedėvi šalmo ar nespaudžia užgrūdintose rankose šalto plieno! Kas, kad jo Tėvynės žaisdės ir kančių šaukšmes verčia neužeisti kupino pasiryžimo ir ilgesio žvilgsnio į Rytus! Kartą padaryta prielaidė Motinei Tėvynei amžiams įpareigoję stovėti jos Laisvės sargyboje. Šie prielaidė šiandien mes visi surišti. Šiandien kiekvienas lietuvis yra karys - ištvermingas, kietas ir nepalaužiamas pasiryžęs visam kam... V.M.

VIETOS ŽINIOS

- Šiandien L. Un-te prof. Kolupaila skaityto paskaitą - "Rytų ciklopes" ~~ir~~ ~~Kitas~~ ~~"Rytų ciklopes"~~. Čia, kad ~~nuvartota~~ paskaitos ~~tema~~ ~~tema~~ ~~tema~~.

- Per vakarykštį miestiečių susirinkimą, - išklausius ~~in~~ vicepirminį. Pabedinsko pranešimo apie Unros nutarimą nuo steinančio pirmadienio nutraukti mieste gyvenantiems maistą ir palikti juos maitintis tik vokiško-siomis kortelėmis, taip pat Komiteto pirm. Dr. Kaškeliniui papildžius tą pranešimą ir išsitarus tuo opiu reikalu susirinkimo dalyviams, - nutarta dar kartą tartis su Unra ir prašyti jos, kad miestiečiams paliktų senąją maitinimo tvarką. Tam reikalui susirinkimas išrinko komisiją iš Dr. Mačio, Dr. Moksusko ir Zukienės. Išrinktoji komisija šiandien išvyko tartis su ~~kt.~~ Le Grand.

- Šiandien 14, 15 val. didž. salėje gen. št. p. Tautvila kalbės apie mūsų kariuomenę.